

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj per soronként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSRE VALÓ FELHÍVÁS!

Az 1915. év első negyedének végén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetési összeget, (egész évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyed évre 1.50 korona) beküldeni sziveskedjenek.

Nem kell bizonyítanunk, hogy lapunk — a mi sp. ciális viszonyaink miatt — bizonyos hazai missiót is teljesít. Illetékes körök, hatóságok, a magyar tisztviselői kar véleménye szerint is lapunk hézagpótló, erre szükség van. Ha nem volna, akkor létesíteni kellene.

A háboru nehézségei ránk is súlyosan nehezdednek. A lap kiállítása gondokat okoz, a hirdetések száma a háboru miatt kevés; de azért főtörekvésünk, hogy minden társadalmi és közérdekű, közművelődési dologról közönségünk igényeit kielégítő cikkeket közöljünk ezután is, miként eddig tettük.

Epen azért tisztelettel kérjük, hogy — tekintettel lapunk csekély előfizetési árára is — előfizetőink közé lépni, régi előfizetőinket pedig arra, hogy az előfizetési árt beküldeni, illetőleg előfizetni sziveskedjenek

Előfizetési díj:

Egész évre helyben . . . . . 6 korona
vidéken . . . . . 7 korona

Tisztelettel

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

SZENVEDÉS — FELTÁMADÁS.

Ott az olajfák hegyén kezdődött a szenvedés. Ott a getszemani kertben telt meg a Megváltó szive bánattal. Ott Jeruzsalem városában fakadt a Messias ellen a gyűlölet. Ott az olajfák talaját öntözte vérverejték. Ott a fák lombja közé bujt madarak buja volt az egyedüli szeretet, mely az emberfiát körülvette. Messzi-messzi volt a réz-zevő fájdalom osztás, csak néhány tanítványa kísérte a fájdalom tanyájára, de azok is elaludtak és egyedül, magára hagyatva üritette ki a szenvedés kelyhét.

Megujult a szenvedések árja, megtelt újra a fájdalom kelyhe, megerősödött ismét a nagy búbanat, fellobogott újra a gyűlölet lángja, kígyöngyözött ismét a véres verejték, eltűnt újra az emberszeretet, lecsendesedett ismét a részvétteljes szivdobogás elszenderült a békevágy. De nem egy istenfia az, aki ezt mind a keresztfán megváltja, hanem egy nemzet és annak jóságos öreg királya járja most a kalváriát. Ott a hegyes völgyes Szerajevó vidékén egy gyilkos golyó nyitotta meg az omoruság szenvedését. Ott a királygyilkosok hazájában, a gaz Szerbiában fakadt ellenünk és jóságos uralkodónk ellen a gyűlölet. S oda lendülni öntözte legelsőbb a vitézek vére a talajt. Ide haza a gyászoló hitvesek, a síró gyermekek, a zokogó szülők sziveiben lobbant csak a szeretett lángja; a szomszédból csak gyűlölet, avagy közöny volt észlelhető. Csak egy hűséges: a nagy Vilmos népe osztotta velünk a kehely tartalmát, csak az kísért a dicsőség mezejére, hogy velünk együtt küzdjön az áruló Judás vezette horda ellen, mely hé fejű sárkány mód-

jára tört reánk, gondolva letiporhat, tönkre tehet egy csapásra.

Máskor is, de most leginkább szemünk előtt lebeg a Megváltó ártatlan kinszenvedése, az ő óriási lemondó megadása. Rögös volt éltünk pályája mindenha, de beléd, óh Istenfia, vetett bizalmunk, erőt, kitartást adott, hogy gyötrelmek szivünkkel a gyászos időt leküzdhessek; szemünk előtt lobogott édes bús igéd: boldogok akik sírnak és szenvednek.

Bánatos szivünk most csordultig van, meg-megremeg fájdalmában, a gyötrelmek hatalmában ejtette fájó lelkünket, éltünk hasonló a pusztas letarolt mezőséghez, ezekben a viharkeltő napokban.

De szavad fényderítő napvilág volt és marad! Az a vérverejtékes harmat, a kint-hozó fa, egy új élet reménysugara. A víz-zé vált drága véred egy folyam, melyen reménységünk egy szebb és jobb jövő iránt, biztos révbe jut.

Most is midőn egy fél világgal találjuk magunkat szemben, most is midőn egy félvilág kiált felénk: halált rá! Feszítsd meg! biztató igéd adnak erőt tovább küzdeni; orcád vér s verejtéke erősíti izmunkat, a gondolat a gyalázatfán kinszenvedett halálodra, fokoza a bátorságot lelkünkben. Hogy nekünk is győznünk kell az ármány ellen, hogy nekünk is le kell gyűrnünk a hordát, mely ellenünk tört, hogy nekünk is le kell tipornunk mind azokat, akik az igazság ellen vannak.

Hisz a te magasztos tanodért: a békes emberszeretetért küzdünk és fogunk győzni.

Az emberfia is diadalmaskodott ellenei fölött, hogy dicsőségesen feltámadott, bár

A háboru hatásai.*)

(Folytatás).

Alizhegy az első ezred elhangzott, megmozdult a társadalom szive s megteremtette a jótékonyágnak minden fajtát. Kezdvén a Hadsegélyző Hivatalon és az Augustus Alapon, le egészen az egyes kisebb egyesületekben, kaszinókban, szórakozó helyeken alkotott gyűjtésekig, minden és mind azt a nagy és nemes célt szolgálják, hogy enyhítsék a háboru születte nyomort, könnyítsenek a fájdalmakon, kiküszöböljék a szenvedéseket, segítsenek a szűkölködőkön, felszárítsanak egy-egy kőnyvet, melyet a nehéz idők súlyos viszonyai teremtettek. A jótékonyág szolgálatába állott mindenki, akinek szive van, aki át tudja érezni a szenvedéseket, aki bele tudja képzelni a lövészárkok borzalmaiba, hol sohasem tudhatja benne küzdő, hogy mikor leskelődik reá a mindeneket befejező halál. Ragyogó példáit látjuk a jótékonyágnak mindenfelé, ragyogó példáit azok részéről, akik a nagy időket nagy szívvvel, nagy lélekkel fel tudják fogni, meg tudják érteni.

* Pongrácz Alajos főreáliskolai igazgató V. M. I. Ö. E. elnökének március hó 11. tartott előadása.

Minden igaz, minden helyesen gondolkozó ember lelkéből a háboru keil, hogy kiverje az önzést, a rut haszonlesést, a részvétlenséget és más mindenféle lelket lealacsonyító érzelmeket, hogy helyet adjon a megtisztult, a lelket nemesítő, mások bajait és szenvedéseit felismerő és enyhítő érzelmeknek. Mint egy hang zúgott végig annak idején az országon a kiáltó szózat: Adakozzatok! És gyűlt egybe a sok adomány, nem a külső hatás hajhászása, hanem a bensőben átértett kényszerhatás alatt. Nem a külszin kedvéért, nem a hatás és fitogtatás kedvéért nyitottuk meg erszényünket és adományoztunk, hanem azért, mert a háboru borzalmának elgondolása felébresztették bennünk e nemesebb érzelmeket, felébresztették a lövészárkok ezer veszedelmében szenvedő honfitársainknak, testvérainknak, apáinknak, a szerető férjnek, vagy gyermeknek képét és önkéntelenül azzal a gondolattal telt el szivünk, hogy ha mi segítünk azokon, akik mellettünk szenvednek szükségét, akad más könyörületes lélek, akik a mi szereteteinken is enyhítenek nélkülözéseikben. Atkarol, magához ölel a jótékonyág mindenkit, akin a szükség, a nyomor, a nélkülözés jeleit látja, hogy legalább a testi szenvedéseket enyhítse ott, ahol a lelki-szenvedéseken enyhíteni módjában nem áll.

S a jótékonyág terén elől jár maga a magyar állam, mely mindannak dacára, hogy ezen történelmi idők teljes mértékben igénybe veszik minden anyagi erejét, szivebe fogadja a haremazon küzdő társaink visszamaradt családait, akik családfenntartójukat, kenyérkeresőjüket nélkülözik. Befogadja őket jótékony szivebe, hogy senki se szenvedjen szükségét azok közül akik gyermeküktől, férjüktől, szüleiktől bucsuztak könnyes szemmel, fájó érzelmekkel, midőn a harc mezejére távoztak.

S így van ez kicsiben az összes városokban, az összes egyesületekben és minden más intézményben.

Ha visszatekintünk az elmúlt hónapokra, láthatjuk, hogy városunkban is számtalan példáját találjuk a jótékonyágnak. Itt is láthatjuk, hogy társadalmunknak van szive, lelke, mely át tudja érteni a nagy idők hívó szózatát s fel tudja áldozni azt, ami neki felesleges és adja annak, akinek a szükséges is hiányzik. Ezekre gyűltek össze városunkban nem csak a Segélyző Bizottság gyűjtéséből, hanem a különféle jótékonycélu hangversenyekből, mulatságokból, perselygyűjtésekből stb.

De mintha minden fényességet sötétség minden napfényt árnyék követne, mintha minden nemesség mellett ott settenkegnék a kap-

oly kinokban volt előbb része, bár oly győzelem ittasan ítélkeztek azok felette; mégis új életre kelt, letiporva, leigázva elleneit, mert diadalmos győzelmet aratott a rossz felett. Az igazságnak győznie kellett, az igazságnak diadalmaskodni kellett.

Ebben bizunk mi is. Az igazságért szállottunk sikra, az igazságért ontjuk vérünket s habár volt részünk vissza vonulásban, habár áthagytuk Lemberget, kivonultunk Belgrádból, vérző szívvel siratjuk Przemyslt, reméljük hogy az igazság érzete, az Istenbe vetett bizalmunk, királyunk iránti hódoló szeretet lelkesít, bátorít, erősít hogy a csorbákat kiköszöröljük és mi is leigázhatjuk a királygyilkosok és büntársait és diadalmos győzelmet arathatunk a gazok felett. Hogy ebből az ádáz vérontásból diadalmasan támadhasson fel az áldásos béke, az ujlás magasztos hajnala.

Mert az nem lehet, hogy annyi honfisziv hiába onta vérét; az nem lehet, hogy annyi ifju élet hiába esett el. Ez mind megannyi ápolója a remélendő világkének, melyet a szövetséges fegyverek fognak dicsőséges fegyverükkel számunkra kiküzdeni.

A HŐS TANITÓK.

Egy tanító ur mellére feltűzték a német vaskeresztet a nagy és kis vitézségi érem mellé, a melyek már régebben ott ezüstlöltek a tanító ur szürke mellén. A tanító urat Zeoldos Ferencnek hívták. A nyitrai gyermekeket tanította a tanító ur még tavaly, de az ideai iskolaév kezdete előtt, a nagy vakáció derekán a tanító urral másképpen intézkedett az állam, a tanító ur csakaszürkébe öltözködött és elment a háboruba a hazát védeni. A tanító ur nyolc hónapja szolgálja hazáját a harc-téren, most honvéd-zászlós a tanító ur és háromszoros hőse a magyar seregnek. Majdnem egy teljes tanévet töltött el a tanító ur a lövőárokban és a szalmán és a hóban és az esőben és a sárban, a fegyverek gonosz lármájában, a bátorság napjaiban és a félelem éjszakáiban, jajnak és bajnak nehez idején, vérnek szüretjén, a halál birtokán.

zsiség, minden magasztosság mellett a piszkosság, úgy fel tette fejét itt is a lelketlenség, a birtvány, az önérdék. Szinte nehéz a szót kiejteni, hogy még ezekben a nagy időkben is akadhatnak olyanok, kik a saját piszkos érdekeiket a haza szent ügye elé helyezik, akik ezeket a nagy és borzalmakkal telt időket is arra akarják felhasználni, hogy a maguk pénzes zsákját minél dagadtabbá tegyék, akik fáradoznak, hogy minél nagyobb vagyont gyűjtsenek ott és abból, ahol és a miből nekik kellene áldozatot hozniok. Aljas kufárokodások történtek és történnek még most is sokhelyt és sokféle módon a jótékonyosság cégére alatt. Csak nemrég pattant ki ily piszkos dolog Szegeden az Alföldi Közművelődési Egyesület körében. De nem ez az egyedüli. Hányan voltak, akik a háboru követelte és szülte jótékony intézmények cégére alatt mindenféle könyöradományokat gyűjtöttek, hányan árultak különféle tárgyakat, sorsjegyeket vagy jelvényeket, melyeknek állítólag bizonyos százaléka a Hadsegélyző Hivatal részére küldetett be, melyekből azonban maga a Hadsegélyző Hivatal semmit sem látott. Oly ocsmány, oly alávaló az ilyenfajta eljárás hogy nem is lehet ezt más szóval megbélyegezni, mint a legborzasztóbb hünnel a hazaárulással.

(Folyt.követ.)

Az idők szédületében, mikor a háboruban rengő világ végtelen jelenetei fázrasztó zürzavarban folynak össze a képzelet előtt, nyugtalan tekintetünk féltékenyen nyul a három vitézségi jellel díszített honvéd alakja után, a magyar tanító után, maradj még, el ne tñj még, hadd nézzünk egy percig . . .

Milyen különös a mellén a két ezüst és a német vaskereszt a vidéki magyar tanítónak. Ő az? A szelid, szerény, hajlongó alak, a korpóllék álmodozója, készen vett gérokkban, agyonkefált keménykalappal a fején, a ki május havában csendesen vezeti a gyermekeket a városkából kifelé és elől éneklí a zsvajgó osztály előtt: Árnyas erdőben szeretnék élni nyáron át . . .

Most a honvédbakákat vezeti, ővelük énekel nótát és zsoltárt, bátorságnak, kitartásnak tanítója, küzdő, nélkülöző, rajongó napzámosa Magyarországnak, akár a bakében. Szegény és drága éltetője ennek a nemzetnek.

Majd hazajön a tanító ur a háboruból és meg fogják tanulni tőle a gyermekek és a felnőttek, kik ennek a nemzetnek a hősei és fenartói örökké. Mi jár azoknak itthon, a kiket a háboruban egy idegen nemzet elhalmozott éroból való bókjaival. Milyen életet érdemelnek, milyen békét, milyen hazát. Segitse haza az Isten a tanító urat. E.

NAPIHIREK

Mind a tiseser . . .

Éhesen mentek a halál élébe

Mind a tizeser,

A sápadt inség vértelen képe —

Mind a tizeser.

Inkább kísértet, inkább csak árnyék

Mind a tizeser,

Kibe a lélek csak hálni jár még —

Mind a tizeser.

Térdük megroggyant, nyelvük kiszáradt —

Mind a tizeser,

Mártírja, fénye az öngyilkos várnak

Mind a tizeser.

Es dalolt, mondják, mint gladiátor

Mind a tizeser:

Ave Caesar! Megyünk meghalni bátor,

Mind a tizeser,

És nem volt Isten a harc közelébe,

De mind a tizeser

A távol otthon isteneit védte:

Mind a tizeser.

Kor kor után betér az örök rébe,

De ez a tizeser

Behalzsamozva él majd a regékbe —

Mind a tizeser!

Kiss József.

Husvét ünnepe. A feltámadás szimbolikus szép ünnepe, a husvét, annyi megpróbáltatás, súlyos csapás után itt van. Örömben, boldog meglepedésben kollene ünnepelnünk ezekben a napokban nemcsak nekünk, hanem a görög keleti, ó hitűeknek is, mert az idén egyszerre ünnepeljük Urunk feltámadásának ünnepét. Azonban az

öröm, a holdog meglepedés távol van most mindnyájunktól. S ki tudja, hogy mikor is fog visszatérni régi otthonába? Fiaink még mindig a hegyek között és lövőárkokban néznek farkas szemet az ellenséggel, a nélkül, hogy piros tojásos husvétjük volna. De talán most mégis megemberelik magukat s közösen ünnepelik a megváltó feltámadásának emlékét, nem úgy, mint karácsonykor, amikor éjfél misére megdördültek az ágyuk és csak hangja s puskaropogás mellett emlékeztek a születésére. Adja Isten, hogy ilyen rossz husvétet ne érjen többet a keresztény világ s a mostani ünnep is lehető örömben és meglepedésben teljék el!

Előléptetés. A legfőbb hadur királyunk öfelsége Frisch Richárd földinket, aki most a Kárpátokban küzd az ellenséggel főhadnaggyá léptette elő. Háromy Zoltán tüzérhadnagy szintén főhadnaggyá lépett elő.

Hadifogságban. Przemysli hőseinkről eddig ugyan még nem érkezett hír, de másoktól jönnek a hírek, hogy orosz kézbe kerültek. Így Neumann József Moszkából írt, hogy sebesülten az oroszok kezébe került.

Nagy hét. A böjt utolsó hete a nagy hét, a szenvedés hete, emléke ama ember-szabadító eseményeknek, melyeket vallásunk alapítója: Krisztus Jézus végig szenvedett. Az idén az összes keresztény hívőknek nagy napjai egybe estek, illő kegyelettel ünnepezték az összes templomokban az üdvözítő keresztalálának megkapó szertartásait. Szomorúak, gyászosak voltak máskor is eme napok, de oly könnyelt régen volt mint az ideai. Pedig Isten szolgálja ugyan csak igyekeztek vigaszt nyújtani a hit igéivel, ugyancsak példakép állították az Istenfia szenvedéseit, az Istenanya fájdalmait. Nem lehetett oly hatással, mint egy-egy tábori levelezőlap, mely a harcmezőről jött és meggyugtatta az aggodó szülőket, a remegő hitvest, a szomorkodó gyermekeket. Ez és az ima Istenházában meg a könnyek árja könnyebbitett sokak szivein, úgy hogy mégis van család, ahol kellemes husvétra viradnak.

A nagy háboru kronikái. Napról napra várjuk a lapokat, hirt hallani a világeseményekről, véreink dicsőséges harcáról olvashatni. Már több kronika íratott ezen duló csatákról, talán egy sem talált oly osztatlan érdeklődésre, mint amelyet az Igazmondó adott ki. „A nagy háboru írásban és képbén“ címmel. Füzetekben, gyönyörűen illusztrálva három részben adja ki az Igazmondó kiadó hivatala (Budapest Rákoczi ut 54.) A mi háborunkat 25 füzet tárgyalja egynek ára 40 f. A szövetségesünk harcát ugyan annyiban és ugyanoly árban. A teljes mű 20 koronába kerül. Ismerve a lapot, mely a magyar népnek ma már minden heti kedves vendége, elgondolható, hogy ez a krónika szinte sok családban kedves fogadtatásra fog lelmi.

Városi közgyűlés. Mult hétfőn folyt le városunk törvényhatósági bizottságának rendes havi közgyűlése, amelyen Br. Dániel Tibor főispán elnökölt. Ki megnyitójában szívből fakadó szavakban emlékezett meg háziereink bátor küzdelmeiről, és ennek emlékét méltó módon kívánja jegyzőkönyvileg megörökíteni. Lelkesedéssel járult hozzá a közgyűlés. A havijelentéshez csak egy városatya szólott hozzá. A főispán értesíti a törvényhatósági bizottságot, hogy

helyettes városi orvosokul Dr. Miletics Sz. és Dr. Dezső Gy. nevezte ki. Városunk közlelmzésére 35 vagon búzát és 5 vagon burgonyát szerzett be, amelyből önköltségen mindenkinek jut. Több kisebb ügy tárgyalása után a gyűlés véget ért.

Rokkantak háza. A háboru borzalmi közé tartozik, hogy sok vitéz nemcsak harc, hanem munkaképtelené lesz teljes életére. A modern öldöklő eszközök sokaknak végtagjait viszik el, hogy mint nyomorék kénytelen ismét kedveseik körébe visszatérni. Régen ezek a nemzet szegényére mint koldusok tengődtek éltek. Ma a kulturális haladás korszakában, ennek előfordulnia már nem szabad; a társadalom kötelességének tartja az ilyen hősökről gondoskodni. És hogy a ma társadalmi mennyire megérett a humanitásra, legjobban bizonyítja a három esőppesség: Jani, Juliska és Kurt egyik lapjárunkban közölt felhívása, amelyben kedvesen, szívből fakadóan szólították fel kicsiny pajtásait, hogy a hűsvéti ajándék megváltása címén a verseczi rokkantak házára legalább 1—1 kor-t adjanak. Ők áldott kicsiny szívek, amelyek oly nemesen dobognak. Felhívottok, kik sokszor ott a játék asztalnál, az ital mellett ültök hallgassatok ezen szívdobogásra és adjatok ezen igazán nemes célra, hogy a kicsinyek terve sikerüljön a rokkant hősöknek otthont teremthetni.

Szabott ár! Többet igen, de kevesebbet nem. Még reklámnak is fordítva kellene mondanani, csak a mi piacunkon hangzik így, csak a mi élelmiszer uzsorásaink hódolnak ennek az elvnek. És van ebben nekik hathatós támogatásuk; csodálkozz fogyasztó közönség: a rendőrség részéről. Rendőrközegeink azon elvnek hódolnak: »rendnek muszáj lenni«. Ha a főkapitány ur megírta rendeletét, hogy ez vagy az annyira kerül, hát annyit kell is érte kérés-olcsóbbért adni nem szabad. Az a vidéki asszony, ki túl akar adni holmiján, hogy minél hamarabb haza kerülhessen síró-rívó gyerekeihez, a jámbor cibil vevőnek nem adhatja olcsóbban portékáját, megakadályozza benne a rendőr, hát kénytelen oda adni a viszontárusítóknak. De bizony arról a legéberebb figyelmünk sem tudott rájönni, hogy ép ezen viszontárusítóknak a rendőrök sorompót emeltek volna a drágítás ellen, hogy egész világosan szóljunk a hatósági ár túllépése ellen. Kötelességünknek tartjuk ezt a hatóságnak tudtul adni, hogy jövőben a fogyasztó közönség s nem az ügyis megszedett viszontárusító érdekei vétessenek védelembe. Hisz mi ügyis rémdrágán fizetünk meg mindent.

A csanádi püspök pásztorlevele. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök most adta ki ötödik és hatodik pásztorleveleit, melyekben a háboruval összefüggő különféle ügyeket hoz papjainak tudomására. Közli, hogy a magyarországi és görög katolikus egyházi nagyjavadalmások a háboru okozta nyomor enyhítésére három millió korona hadisegélyt szavaztak meg és ajánlottak fel a királynak, aki ezért egy a herceg-prímáshoz intézet levélben köszönetét és elismerését fejezte ki. Foglalkozik a pásztorlevél a háboru által megkivánt takarékos sággal, a földmivelő munkának az asszonyok és gyermekek által való végzésével, a konyhatemények termesztésével, és kiemeli, hogy az ünnepnapon végzett szolgái munkával most senki nem sérti meg az egyház parancsait, egyben közli a kormányának a gazdasági munkákra vonatkozó rendeleteit. Felszólítja a püspök az egyházmegye papságát, hogy a kultuszminiszterium felügyelete alatt álló alapoknak és alapítványoknak a háboru által okozta megkárosodásairól jelentést tegyenek, azonkívül pedig a háborura vonatkozó összes irodalmat gyűjtsék. Tekintve, hogy a

hívek gyakran fordulnak papjaikhoz felvilágosításért, hogy miképpen érintkezhetnek hadifogságba jutott családtagjaikkal, azért a püspök teljes terjedelemben közli velük a hadifoglyoknak küldendő levelekre, csomagokra és pénztalványokra vonatkozó szabályokat. Azonkívül közli a püspök a vallás és közoktatásügyi miniszternek az elemi iskolák hitoktatási nyelvére és záróvizsgáikra vonatkozó rendeleteit s megtagyja, hogy a vizsgálatok a végzendő mezőgazdasági munkákra való tekintettel már április hó végén tartassanak meg.

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemésítő beszédeket, amelyek a háboru óta legkiválóbb államférfaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartották a nyilvános ág előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi, a közönség jól teszi, ha a tűzfűlőres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek s füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytőzsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

Tél a tavaszban. Megenyhült a lég, felvidult a határ, megjött a tavasz. Ugyancsak erős küzdelme volt az öreg télapóval, míg legyűrhetette. De mintha még mindig nincsen teljesen elúszva, kimutatja erejét Nagy csütörtökről nagy péntekre éjjel annyira lehűtötte a levegőt hogy ujjnyi vastag dér és zuzmara fődte a fákat és fél centiméternyi jéggel borította a vizeket, amelyek az összes mélyedéseket most a nagy esőzések után kiöltik. A fagy a dér a virágpompában lévő mandola, kajszin és őszibarackfáknak nagy ártalmára volt, de talán ezen utolsó erőlködésével kiadta mérget teljesen s kellemes kikeleti időt enged a lövészárkokba, hogy ott küzdő vitézeink felélénkülve bátran verhessék vissza az ellent.

Az aranyhaju Sphinx. Herczeg Ferenc ezen nagyhatású mozidramája legközelebb a Királymoziba fog előadásra kerülni.

Pályázat. A cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1915/16 ik tanév kezletén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes valamint fizetéses és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminiszterium által kibocsátott pályázati hirdetmény a városi rendőrkapitányi hivatalban betekinthező.

HIRDETÉSEK

4245—1915 szám.

A m. kir. ministeriumnak 925—915 M. E. számú rendelete a buza, rozs, árpa, tengeri és burgonya készleteknek, valamint az ezekből előállított lisztnek és a rizslisztnek vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában.

(Folytatás).

Horvát-Szlavonországokban azt, hogy a szállítási igazolványt mely szervek állítják ki, a bán rendelettel szabályozza.

Az igazolvány bélyeg és illetékmentes, kiállításáért díj nem jár.

3. §.

Vasuti vagy hajózási állomás által fuvarozás vagy tárolás végett 1915. évi március hó

29. napja előtt már átvett küldeményekről szállítási igazolványt bemutatni nem szükséges.

4. §.

Aki az 1. §. ellenére ott említett életszükségleti cikket közforgalmu vasuton igazolvány nélkül fuvarozásra felad, vagy gépkocsin, vagy hajón igazolvány nélkül szállít vagy szállítat, az amennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. L. t. cz. 9 § a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a magyar királyi államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

5. §.

Ez a rendelet 1915. évi március hó 29. napján lép életbe. Hatálya amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott és végrehajtás tekintetében a horvát-szlavonországi önkormányzat részére fenn nem tartott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Budapest, 1915. március hó 17-én.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. ministerelnök.

Fenti körrendelet alapján a vár. tanács az igazolványok kiállításával Weiserschan József vár. tisztartót bízta meg.

Versecz thjf. város tanácsának, 1915. évi március hó 24-én tartott üléséből.

Bodry, polgármester h.

4369—1915. sz.

Felhívás I

A m. kir. ministeriumnak f. évi március hó 19-én 977—915 M. E. c. a. valamint a m. kir. földmívelésügyi ministeriumnak f. évi március hó 21-én 12700—915 eln. sz. a. kelt rendeletei alapján felhivatnak mind azok, a kiknek búzából, rozsból, árpából, vagy ezekből előállított lisztből olyan készletük van, a mely a folyó év termésének betakarításáig a saját háztartásuk és gazdaságuk céljára szükséges mennyiséget meghaladja, készletüket folyó évi április hó 8., 9. és 10-én a városi rendőrkapitányságnál (Dr. Medzihradzsky Miklós tb. rendőrkapitány földszint 8. ajtó) annál is inkább jelentésük be, mert különben azok akik a bejelentést elmulasztják, kihágás miatt az 1914. évi L. t. c. 9 § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetettetni és a be nem jelentett, elrejtett, vagy eltitkolt készletüknek a házi, vagy gazdasági szükségletet meghaladó részét, a hatóság a törvény értelmében a kihágási eljárás során el fogja kobozni.

A készletet akár szóval, akár írásban lehet bejelenteni. A bejelentett készletet az országos gazdasági bizottság részére zár alá vettnek kell tekinteni, mihez képest a birtokos azzal, a bejelentéstől kezdve nem rendelkezhetik, hanem köteles azt az országos gazdasági bizottság részére megőrizni és felhívásra a hatóságilag megállapított legmagasabb áron, készpénzfizetés ellenében 240—915. M. E. sz. és a 610—915. M. E. sz. rendeletek értelmében átszolgáltatni.

Az elrejtett és eltitkolt készletek a bejelentéstől kitűzött három nap eltelté után hatóságilag, a pénzügyőrök által is, nyomon tartani fognak. Azokat, a kik a bejelentést elmulasztják, készletüket elrejtik, vagy eltitkolják, joga van a hatóságnál bárkinek feljelenteni. A kihágási eljárás során elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti.

Az, aki a hatóság által már előbb felhivatott készletének bejelentésére és feltárására, de készletének bejelentését és feltárását elmulasztotta készletét elrejtette, vagy eltitkolta, ha most a bejelentést a kitűzött 3 nap alatt önként megteszi, azért mert az előbbi felhívás dacára a bejelentést eddig elmulasztotta, nem esik bün-

tetés alá és készlete nem koboztatik el, hanem az országos gazdasági bizottság által készpénzfizetés ellenében átvétetik. Háztartási szükséglet címén senkisémet tarthat több gabonát vissza, mint a mennyinek ezen címen való jogosult visszatartása a rekviráláskor megállapított. A kinek gabonája és lisztje van, annyival kevesebbet tarthat vissza mint a mennyi lisztje van. A kinek csak lisztje van, ebből annyit tarthat vissza, hogy a liszt keverésre érvényben levő szabályok megtartásával a háztartásban élőkre a folyó évi augusztus hó 15-ig számítva, havonként és fejenként 6 (hat) kgr. liszt jusson.

Gazdasági szükséglet címén visszatartható árpából a vetőmag, továbbá valamennyi terményből folyó évi augusztus 15-ig számítva gazdasági cselédek konvenciója, az aratók és egyéb élelmezési kötelezettséggel, vagy terménybeli járandósággal alkalmazott, vagy alkalmazandó munkásoknak a helyi szokás szerint szintén a folyó évi augusztus hó 15-ig számba vett szükséglete. A kinek több helyen van gazdasága, az egyik gazdaságában fennálló és az előbbi bekezdés szerint számításba vett, szükségletére a másik gazdaságában levő készletet jogosan tarthatja vissza.

A malmoknak azon gabona és lisztkészleteket, amelyek már a polgári, vagy katonai hatóság rendelkezése alatt állanak bejelentniök nem kell; valamint nem kell bejelenteni a kereskedőknek, szatócsoknak, pékeknek általában azoknak, akik a liszt feldolgozásával, vagy forgalomba helyezésével foglalkoznak azt a lisztkészletet, amelyet már a hatósági intézkedés következtében kaptak. Minden más, eddig még be nem jelentett készlet bejelentendő.

Versecz thjt. város tanácsának 1915. évi március hó 27-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, kir. tanácsos polgármester.

3627 szám — 1915.

A m. kir. ministerium 798/1915 M. E. számú rendelet alapján tengeri készletekre vonatkozólag tett egyes bejelentéseknek hatálytalaná nyilvánítása tárgyában. A m. kir. ministerium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912: LXIII. tc. 16. §-a, valamint az idézett törvénycikket és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. törvénycikket kiegészítő 1914: L. tc. 14. §-a alapján a következőket rendel:

1. §.

Ha valaki a 610/1915. M. E. számú rendelet 3 §-a alapján az Országos Gazdasági Bizottság részére való megvétel céljára olyan tengeri készletet jelentett be, amelyet a bejelentő az 1915 évi február hó 15 napján vagy ezután február hó 23 napjáig bezárólag mástól vásárolt, a jelen rendelet életbelépésének napjáig azonban birtokába még nem vett: az ilyen bejelentés, ugyszintén az az adásvételi szerződés, amellyel a bejelentő a bejelentett készletet az említett határidőn belül megvásárolta, jogositva van ezt a készletet és a 1914/1915 M. E. számú rendelet értelmében 1915 évi március hó 15 napjáig bezárólag az Országos Gazdasági Bizottság részére való megvétel céljára saját nevében bejelenteni. A hatálytalaná vált adásvételi szerződés alapján a vevő az eladótól — minden kártérítési igény nélkül — oszupán az esetleg adott foglaló, előleg vagy vételár visszatérítését követelheti.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapest, 1915 március hó 2 napján.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. ministerelnök.

4244 sz. — 1915.

A m. kir. ministeriumnak 1915 évi 993 M. E. számú rendelete az arany és ezüst ki- és átvételének tilalmáról.

Az osztrák-magyar monarchia két államának az 1908 évi XII törvénycikkbe iktatott szerződés vámtarifája VII. cikke alapján a m. kir. ministerium az osztrák cs. és kir. kormányval egyetértve a következőket rendeli, illetve teszi közzé.

1. §.

Tiszta vagy ötvözött aranynak és ezüstnek rudakban, valamint arany és ezüst érmeknek ki- és átvitele tilos.

2. §.

Az elküldési hely szerint tekintetbe jövő pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a fenti tilalom alól kivételeket engedélyezhessen.

3. §.

Ezen rendeletbe ütköző cselekmények a fennálló jogszabályok szerint büntetendők.

4. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napjával lép életbe.

Budapest, 1915 évi március hó 20-án.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. ministerelnök.

Versecz thjt. város mérnöki hivatalától.

367 m. 1915 szám.

Arlejtési hirdetmény.

A verseczi nagyrét elválasztó és övesatornijának 6846 korona költséggel előirányzott tisztítási munkálataira ezennel nyilvános zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

Az ajánlatok 5% bánatpénzzel ellátva folyó évi április hó 25-én d. e. 10 óráig alulírott mérnöki hivatalnál nyújtandók be, hol is a munkálatokra vonatkozó költségelőirányzat és minden ajánlattevőre kötelező erővel bíró feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők és lemasolandók.

Távíratilag a fenti kiírásnak meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok hat hétig kötelező erővel bírnak ajánlattevőkre nézve.

Verseczen, 1915 évi március hó 26-án.

A hivatal főnöke:

Szalay Lajos városi főmérnök.

ad 4369 szám — 1015

Hirdetmény.

A m. kir. ministeriumnak folyó évi március hó 19-én 977/1915 M. E. sz. alatt, valamint a m. kir. földművelésügyi ministeriumnak folyó évi március hó 21-én 12790 eln. 1915 sz. alatt kelt rendeletei alapján a buza, rozs és árpa, vagy az ezekből előállított lisztkészlet feleslegek bejelentése tárgyában 4369/1915 tan. szám alatt kibocsátott felhívás kiegészítéséül városunk gazda közönségének tájékoztatása céljából a gazdasági intéző bizottság javaslata alapján ezennel közzé tétetik, hogy gazdasági szükséglet címén minden gazda által a következő mennyiségek tarthatók vissza, illetve nem esnek bejelentési kötelezettség alá:

1. Egy hold szőlő megműveléséhez 35 napi munkaerő élelmezésére 7 kg, azaz hét kilogramm liszt.

2. Egy hold buza, rozs, árpa, zab és búkköny megműveléséhez szükséges 8 napi munkaerő élelmezésére 1 kg, azaz egy kilogramm 60 gramm liszt.

3. Egy hold tengeri megműveléséhez szükséges 7 napi munkaerő élelmezésére 1 kg 40 gr. azaz egy kilogramm 40 gramm liszt.

4. Egy hold szénatermeléséhez szükséges 6 napi munkaerő élelmezésére 1 kg, azaz egy kilogramm liszt.

5. Egy hold löhere betakarításához szükséges 15 napi munkaerő élelmezésére 3 kg, azaz három kilogramm liszt.

Egyebekben a 4369/1915 szám alatt kibocsátott felhívás érvényben marad.

Versecz, 1915 április hó 1-én.

Dr. Rezucha, kir. tan. polgármester.

3542—1915 tan.

A kereskedelemügyi m. kir. minister 10948. számú rendelete kézbesíthetetlen tábori áruminta és nyomtatványküldemények kezelése tárgyában.

A közönség árumintákban a tábori postahoz mind gyakrabban szalonnát, disznósajtot, fűszert és más gyorsan romló tárgyakat küld, amelyek a hosszú szállítást tartama alatt megromlanak, a közegészséget veszélyeztetik s

most, midőn az élelmiszerekkel oly takarékosan kellene bánni, nagy mennyiségű élelmiszerek pusztulnak el hiába. Azonkívül gyakori az az eset, hogy ily küldemények hiányos csomagolás miatt a többi levélpostai küldeményt bezsirozzák.

A postahivatalok utasítva vannak, hogy az olyan árumintákat, amelyek tartalma a tábori postahivatalokhoz való szállítását, mely átlag 8—10 napot vesz igénybe, a megromlás veszélye nélkül előreláthatólag nem bírja ki és olyanokat, amelyek megfelelően csomagolva nincsenek, ne vegyék fel, illetőleg ha ilyent a levélgyűjtőszekrénybe dobtak, azt a feladónak adják vissza.

Egyben értesitem a közönséget, hogy a hadügyminister ural történt megállapodás szerint a tábori postahivatalok a kézbesíthetetlen áruminta és nyomtatvány (hírlap) küldeményeket ezentul nem fogják feladásuk helyére visszaküldeni, hanem azok tartalmát az illetékes katonai parancsnok a legénység között ki fogja osztani.

Továbbá tudatom, hogy a magyar stabil postahivatalok a tábori postahivatalokhoz címzett, azokat a nyomtatvány (hírlap) és áruminta küldeményeket, amelyeket hiányos címzés, hiányos bérmentesítés vagy bármely okból továbbítani vagy a feladónak visszakézbesíteni nem lehet, a térti küldeményekkel való felterjesztés helyett, a legközelebbi kórházaknak az ott ápolt sebesült és beteg katonák részére adják át.

Budapest, 1915 évi február hó 27-én.

Bárány János s. k.

kereskedelemügyi m. kir. minister.

3330—1915 szám.

Magyar királyi Honvédelmi Minister 2509 elnöki 20/b szám valamennyi magyarországi vármegyei és városi törvényhatóság közönségének. Szék-helyeiken. Budapest 1915. évi március hó 2-án. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. t.-cz. 18. 24. és 27. §-a alapján a következőket rendelem.

1. §.

A nyers és törényített gáz — (amoniák) vízből, kénsavas amoniakból és mézsnitrogénből — (calciumdyanamidból) a magyar szent korona országában 1915. évi március hó 3 napján meglevő mindazokat a készleteket, amelyeket a m. kir. ministerium 780—1915 M. E. számú rendelete értelmében legkésőbb 1915 évi március hó 18. napjáig bezárólag be kell jelentene, az alábbi rendelkezések értelmében hadicélokra igénybevetettek jelentem ki.

Ugyancsak hadicélokra igénybevetettek jelentem ki az említett anyagoknak mindazokat a készleteit, amelyeket a magyar szent korona országában 1915 évi március hó 3 napja után állítanak elő vagy mellék termékül nyernek.

Az előbbi bekezdések szerint igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915 évi március hó 3 napjától kezdve, az ezen nap után előállított vagy mellék termékül nyert anyagokat pedig előállításuktól kezdve a kereskedelemügyi minister engedélye nélkül el nem használhatja, felnem dolgozhatja, el nem idegenítheti és az azok az említett engedély nélkül más módon sem rendelkezhetik a mezőgazdasági érdekek jönnék tekintetbe, a kereskedelemügyi minister az engedély megadásánál a földművelésügyi ministerrel, Horvát-Szlavonországokat illetőleg a bánal egyetértőleg jár el.

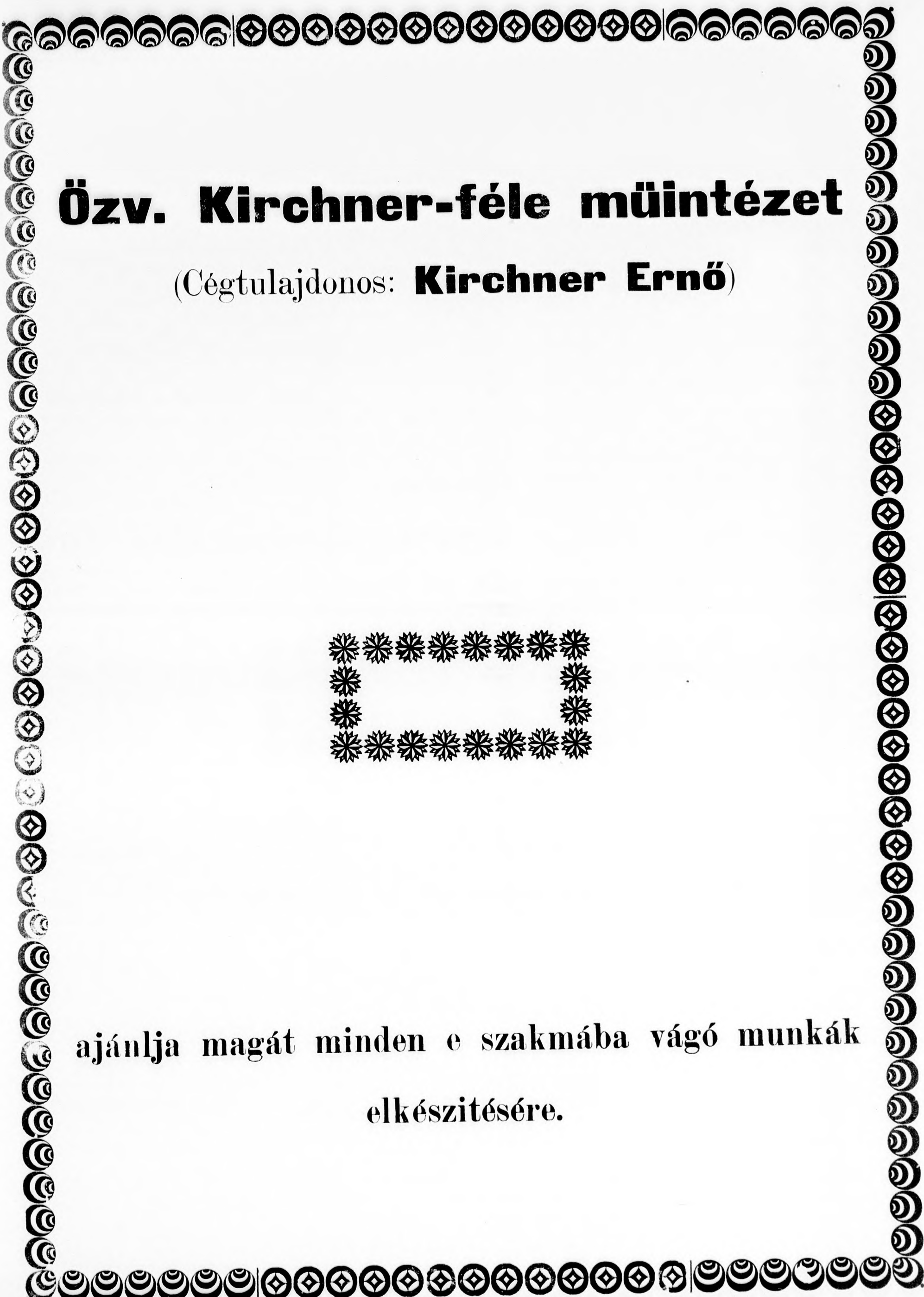
2. §.

Az 1. §-ban meghatározott igénybevétel nem terjed ki azokra a készletekre, amelyek a katonai igazgatás megbízásának teljesítése végett feltétlenül szükségesek.

Mezőgazdák és mezőgazdasági szövetkezetek mezőgazdasági célokra felhasználhatják:

a) mézsnitrogénből azokat a készleteket, amelyek 1915 évi március hó 3 napján birtokukban vannak, valamint azokat, amelyek részükre 1915. évi április hó 15. napjáig szállíthatnak,
b) a kén savas amoniakból az 1915 évi március 3 napján birtokukban levő készleteinek egy harmadát.

(Vége köv.)

Özv. Kirchner-féle müintézet

(Cégtulajdonos: **Kirchner Ernő**)

ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák
elkészítésére.

A VERSECZI SZERB BANK R. T. VERSECZEN.

Meghívó.

Ezennel meghivatnak a VERSECZI SZERB BANK r. t. tisztelt részvényesei az 1915 évi április hó 25-én tartandó

VIII. évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Jegyző és két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése az 1914. üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az 1914. üzletévről.
4. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
Verseczen, 1915. évi április hó 1-én.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye iránt hozandó határozat.
6. Négy igazgatósági tag választása.
7. Öt felügyelő bizottsági tag választása.
8. Az egyes részvényesek indítványa az alapszabályok 31. §. értelmében.

A Verseczi Szerb Bank r. t. Igazgatósága.

MEGJEGYZÉS. A társaság alapsz. 23. §.: »Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak 3 (három) nappal a közgyűlés előtt részvényeiket a szelvényekkel együtt eme bank igazgatóságánál letétbe helyezni. A letétbe helyezett részvények után mindenki igazolványt kap, mely igazolásul szolgál neki avagy felhatalmazott helyettesének a közgyűlésen való részvételre.

Verseczi Szerb Bank r. t. zárszámadása az 1914. évről.

Vagyon. Mérleg-számla 1914 évi december hó 31-én. Teher.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztárkészlet			14537	15	Részvénytőke			200000	—
Pénzkészlet más pénzintézeteknél:					Tartalékalap			156580	—
a) Giro-számla az Osztr.-Magy. Bank-nál	22	05			Befizetések a II. emiszióra			30392	12
b) M. kir. Postatakarékpénztárnál		10			Betétek			767967	49
c) Más pénzintézeteknél	70951	81	72926	96	Hitelezők			40013	50
Értékpapírok			29994	—	Fel nem vett osztalék			920	—
Váltók			1079347	62	Visszeszámitolás			291159	80
Jelzálog-kötvények			166055	78	Különféle terhek			1539	28
Előleg értékpapírokra			10434	—	Tiszta nyereség			31800	89
» árukra			6100	—					
Ingatlanok			71315	52					
Főlszerelés			1651	40					
Letétek			40013	50					
Különféle vagyon			1204	72					
Atmeneti tételek			26792	43					
			1520373	08				1520373	08

Tartozik. Veszteség- és nyereségszámla 1914. évi december hó 31-én. Követel.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Kamat betétekre			42257	34	Váltókamat			96020	16
» visszeszámitolásra			12842	34	Jelzálogkölesön kamat			13116	41
Adók:					Különféle kamat			5589	83
a) üzleti adó	13586	92			Jutalékok			11861	38
b) 10% tőke kamataló	4225	73	17812	65	Különféle bevételek			1018	57
Fizetések			9173	26					
Költségek			7645	08					
Leírások:									
a) 10% leírás felszerelésből	184	60							
b) kétes követelésekből	5890	19	6074	79					
Tiszta nyereség			31800	89					
			127606	35				127606	53

Versecz, 1914. évi december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Könyvvezetőségért: Atanaszijevec György s. k.

Elnök: Petrovics Vasza s. k. Popovics Bozsidar s. k. Dr. Miletics Szlavko s. k. Dr. Nikolajevics István s. k. Popovics Zsiva s. k.
 Popovics Mita s. k. Urgovics Péter s. k. Milosavljevics Koszta s. k. Bogdanovics György s. k. Rancsin Szvetozár s. k.
 Dragics Milán s. k. Matejics M. s. k.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Dragics Vladimír s. k. Gyorgjevics-Nancsics Vojislav s. k. Petrovics Demeter s. k. Gyurics Arso s. k.

A Kirchner-téle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz.